	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ **ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ**			
Назив предмета:	**ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЈА РУСКОГ ЈЕЗИКА**			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број ECTS кредита	Фонд часова
	обавезни	први	5	2+3

Студијски програми за које се организује: Руски и српски језик и књижевност	
Условљеност другим предметима: нема	
Циљеви изучавања предмета: Стицање основних теоријских и практичних знања о фонетском и фонолошком систему руског језика, његовим сегментним и супрасегментним јединицама и њиховим особинама, као и о специфичностима руског изговора, акцентуације и интонације.	
Исходи / резултати учења (стечена знања): Студент ће бити оспособљен да класификује гласове руског језика према артикулационим и акустичким особинама, објасни основне фонетске процесе и гласовне алтернације, примењује правила фонетске транскрипције и анализира основне фонолошке појаве.	
Име и презиме наставника и сарадника: проф. др Јелена Гинић	
Методе наставе и савладавања градива: Предавања, теоријске вежбе, анализа и транскрипција језичких примера, класификација гласова, практично препознавање и анализа фонетских процеса и фонолошких појава, као и самостални рад студената на утврђивању и примени усвојених знања.	
Садржај предмета:	
Припремна недјеља	Припрема и упис семестра
I недјеља	Фонетика као наука. Супстанционална и лингвистичка фонетика. Фонетске (сегментне и супрасегментне) јединице и особине. Уочавање фонетских (сегментних и супрасегментних) јединица. Разликовање јединица од особина.
II недјеља	Гласови руског језика. Разлике самогласничких и сугласничких гл. Сугласнички гласови. Акустичка класификација. Уочавање разлика између сугласничких и самогласничких гласова. Преграда као највећа артикулациона разлика којом су условљене све остале разлике. Класификовање гласова према звучности.
III недјеља	Артикулациона и акустичко-артикулациона класификација сугл. гл. Допунске артикулације. Класисфиковање гласова према месту и начину творбе, тврдоћи и мекоћи. Уочавање значаја палатализације као најзначајније допунска артикулација и њеног утицаја на акомодацију вокала.
IV недјеља	Класификација самогл. гл. Знаци фонетске транскрипције. Означавање самогласничких и сугласничких гл. Класификовање самогласничких гласова према реду, висини, учешћу усана.
V недјеља	Вокали акцентованих слогова. Редукција вокала. Квантитативна и квалитативна редукција. Транскирпција једноставних речи. Уочавање степена редукције, квантитативних и квалитативних промена вокала.
VI недјеља	Алтернације звучних и безвучних гласова. Десоноризација. Асимилације по звучности. Транскрипција речи с примерима десоноризације и алтернација звучних с безвучнима и безвучних са звучнима.
VII недјеља	Алтернације палатализованих и непалатализованих гласова. Сугласничке групе. Двочлане сугласничке групе (асимилације по месту творбе). Транскрипција речи с двочланим сугласничким групама с алтернацијама гласова према месту творбе и начину творбе.
VIII недјеља	Двочлане сугласничке групе (асимилације по месту и начину творбе). Дисимилација. Транскрипција речи с двочланим сугласничким групама с алтернацијама гласова према месту творбе и начину творбе и дисимилацијама.
IX недјеља	Двочлане групе. Удвојени сугласнички гласови. Трочлане групе. Диереза. Четворочлане групе. Транскрипција речи с трочланим и четворочланим сугласничким групама с алтернацијама гласовас нулом гласа, удвајањем гласова.
X недјеља	Алтернација [и] с [ы]. Изговор наставака и обличких суфикса. Транскрипција речи код којих долази до алтернације гласа [и] гласом [ы], као и речи саспецифичним изговором наставака и обличких суфикса.
XI недјеља	Артикулациони аспект фонетских описа. Артикулациона база руског језика. Уочавање специфичних особина руске артикулационе базе и разлика у односу на српску.
XII недјеља	Фонетски корелати акцента и акцентуацијски језички типови. Квантитативно-квалитативни акценат. Слободан/везан акценат, покретни/непокретни акценат, ослабљени акценат. Уочавање природе руског акцента. Препознавање речи с покретним акцентом.

XIII недјеља	Фонетска реч. Речи с ослабљеним акцентом. Транскрипција фонетских речи и речи с ослабљеним акцентом.
XIV недјеља	Лингвистичка фонетика (Фонологија). Иван Бодуен де Куртене. Прашки лингвистички кружок. Московска фонолошка школа. Лингвистичка фонетика (Фонологија). Иван Бодуен де Куртене. Прашки лингвистички кружок. Московска фонолошка школа.
XV недјеља	Позиционе/ непозиционе алтернације фонема. Неутрализација фонема. Основни представник, алофони, варијанте и варијације. Перцептивне и сигнификативне фонемске позиције. Хиперфонема. Одређивање основног представника фонеме, алофона, као и варијанти и варијација. Неутрализација фонема на примерима. Утврђивање перцептивних и сигнификативних јаких и слабих позиција.

Оптерећење студента на предмету:

Недјељно	У семестру

Студенти су обавезни да похађају наставу.

Обавезна литература:

Гинић, Ј. (2022) *Фонетика руског језика*. Београд: Савез славистичких друштава Србије. (https://ssds.org.rs/publikacije_preuzimanje/fonetika_ruskog_jezika.pdf)

Гинић, Ј. (2013) *Настава прозодије руског језика у српској говорној средини. Лингвистички и лингводидактички аспекти*. Београд (докторска дисертација; рукопис)

Князев, С. В, Пожарицкая С. К. (2011) *Современный русский литературный язык. Фонетика, графика, орфография, орфоэпия*. Москва: Академический проект; Гаудеамус.

Одинцова, И. В (2008). *Звуки, ритмика, интонация: учебное пособие*. Москва: Флинта, Наука.

Облици провјере знања и оцјењивање: писмени испит, усмени испит.

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: проф. др Јелена Гинић

Напомена: